БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ БОЛОВСРУУЛАХ, ХЯНАН БАТЛАХ, ТАЙЛАГНАХ ЖУРАМ, БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН БАТАЛГААНЫ ТУСГАЙ ДАНСНЫ ГҮЙЛГЭЭНД ХЯНАЛТ ТАВИХ ЖУРАМ

Хүрээлэн буй орчин, байгалийн нөөцийн удирдлагын газрын ахлах мэргэжилтэн Б.Саран

Агуулга

1. **БОНХ-н Сайдын 2014.01.06 өдрийн А/05 тушаал**
   - Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө /БОМТ/
   - БОМТ-ний хэрэгжилтийн тайлан
2. **БОНХ-н Сайдын 2014.01.06 өдрийн А-04 тушаал**
   - Тусгай дансны орлогын бүрдүүлэлт
   - Тусгай дансны хөрөнгийн зарцуулалт
   - Тусгай дансны гүйлгээг тайлагнах, хяналт тавих

Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай

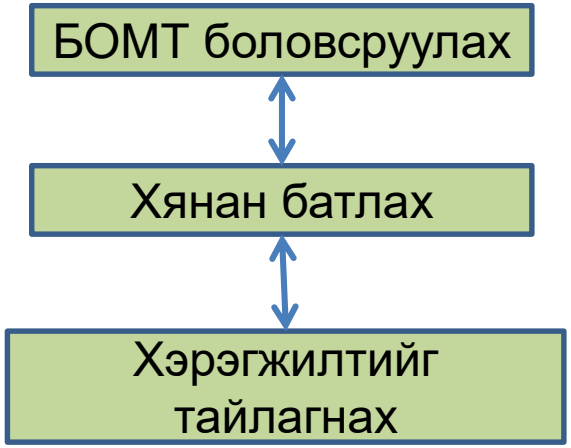
/Шинэчилсэн найруулгын 9.4 дэх заалтын дагуу/

БОНХ-н Сайдын 2014.01.06 өдрийн А/05 тушаалаар батлсан

ЗОРИЛГО

Төсөл хэрэгжүүлэгч иргэн, хуулийн этгээдийн байгаль орчныг хамгаалах талаар хүлээсэн үүргээ биелүүлэх харилцааг зохиуцлах

БОНБҮТухай хуулийн 9.5-д заасан төлөвлөгөөг хэлнэ.

БОМТөлөвлөгөө = БХТ + ОХШХ

1. Сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах,
2. Үлдэгдэл нөлөөллийг дүйцүүлэн хамгаалах,
3. Нөхөн сэргээх,
4. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох,
5. Түүх соёлын өвийг хамгаалах
6. Хог хаягдал
7. Химийн бодис
8. Удирдлага зохион байгуулалт
9. БОМТ хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугч, оролцогч талуудад тайлагнах

Байгаль орчны төлөв байдлын өөрчлөлт, сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, арилгах, бууруулах арга хэмжээ үр дүнтэй байгаа эсэх, сөрөг нөлөөллийн эрчим, цар хэмжээ нь зөвшөөрөгдөх хэмжээнд байгаа эсэхийг тогтоох ажиглалт, хэмжилт, дээжлэлт хийх байршил, давтамж, хариуцах этгээд, шинжилгээний арга, шаардагдах зардлыг тооцох

Хэрэгжүүлэх төсөлийн тухайн жилийн БОМТ агуулга

Төслийн танилцуулга

- ***Хийх, үйлдвэрлэх ажлын хэмжээ /УАЖ-ын төлөвлөгөө/***
- ***Ашиглаж буй технелоги***
- ***Технологийн дагуух тоног төхөөрөмж***

} ***ТЭЗҮ***

Төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийн товч тодорхойлолт

БОМТ-ний гол зорилт

- ***Байгаль хамгаалах төлөвлөгөө***
- ***Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр***

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь БОНБҮТухай хуулийн 8.7, Ашигт малтмалын тухай хуулийн 39.1.6-н дагуу 4 хувь үйлдэнэ.

Хянах

БОНБҮТухай хуулийн 9.9
БОМТ хэрэгжүүлэх зардлын 50%

Батлах

- ***БОМТ тайланг 11 сарын 01 дотор төсөл хэрэгжиж буй Аймаг нийслэлийн БОГ-т хүргүүлнэ.***
- ***12 сарын 01 дотор дүгнэлт гаргуулна***

БОМТ тайлангийн дүгнэлт 80% дээш

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ, НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН БАТАЛГААНЫ ТУСГАЙ ДАНСНЫ ГҮЙЛГЭЭНД ХЯНАЛТ ТАВИХ ЖУРАМ

ЖУРМААР ЗОХИЦУУЛАХ ЗҮЙЛ

Журмын зорилго:

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээлтийн талаар хүлээсэн үүргээ биелүүлэх баталгааны мөнгөн хөрөнгийг байршуулах төрийн сангийн тусгай дансны орлого, зарлагын гүйлгээнд хяналт тавихтай холбогдсон бусад харилцааг зохицуулна.

Байгаль орчны асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагын нөхөн сэргээлтийн тусгай данс	Сум, дүүргийн нөхөн сэргээлтийн тусгай данс
- Ашигт малтмалын ашиглалт, - Баяжуулах, - Боловсруулах үйлдвэр, - Химийн үйлдвэр - Газрын тос, байгалийн хий, - Цацраг идэвхт ашигт малтмал хайх, ашиглах	- Ашигт малтмал хайх - Бусад

ТУСГАЙ ДАНСНЫ ОРЛОГЫН БҮРДҮҮЛЭЛТ

“Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай” хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.9, 9.10,

- “Ашигт малтмалын тухай” хуулийн 38 дугаар зүйлийн 38.1.8

Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах мөнгөн хөрөнгийн 50 хувьтай тэнцэх хэмжээ

ТУСГАЙ ДАНСНЫ ХӨРӨНГИЙН ЗАРЦУУЛАЛТ

Тухайн жилийн менежментийн төлөвлөгөө

1) Биелүүлсэн → Тухайн жилд гүйцэтгэлийг харгалзан буцаан олгоно

- Хийгдээгүй ажлыг дараа жилийн МТ-нд нэмж төлөвлөнө

2) Биелүүлээгүй Бүрэн биелүүлээгүй → -Мөнгөн хөрөнгийг буцаан олгохгүй

ТУСГАЙ ДАНСНЫ ХӨРӨНГИЙН ЗАРЦУУЛАЛТ

Гүйцэтгэлийн баталгаа

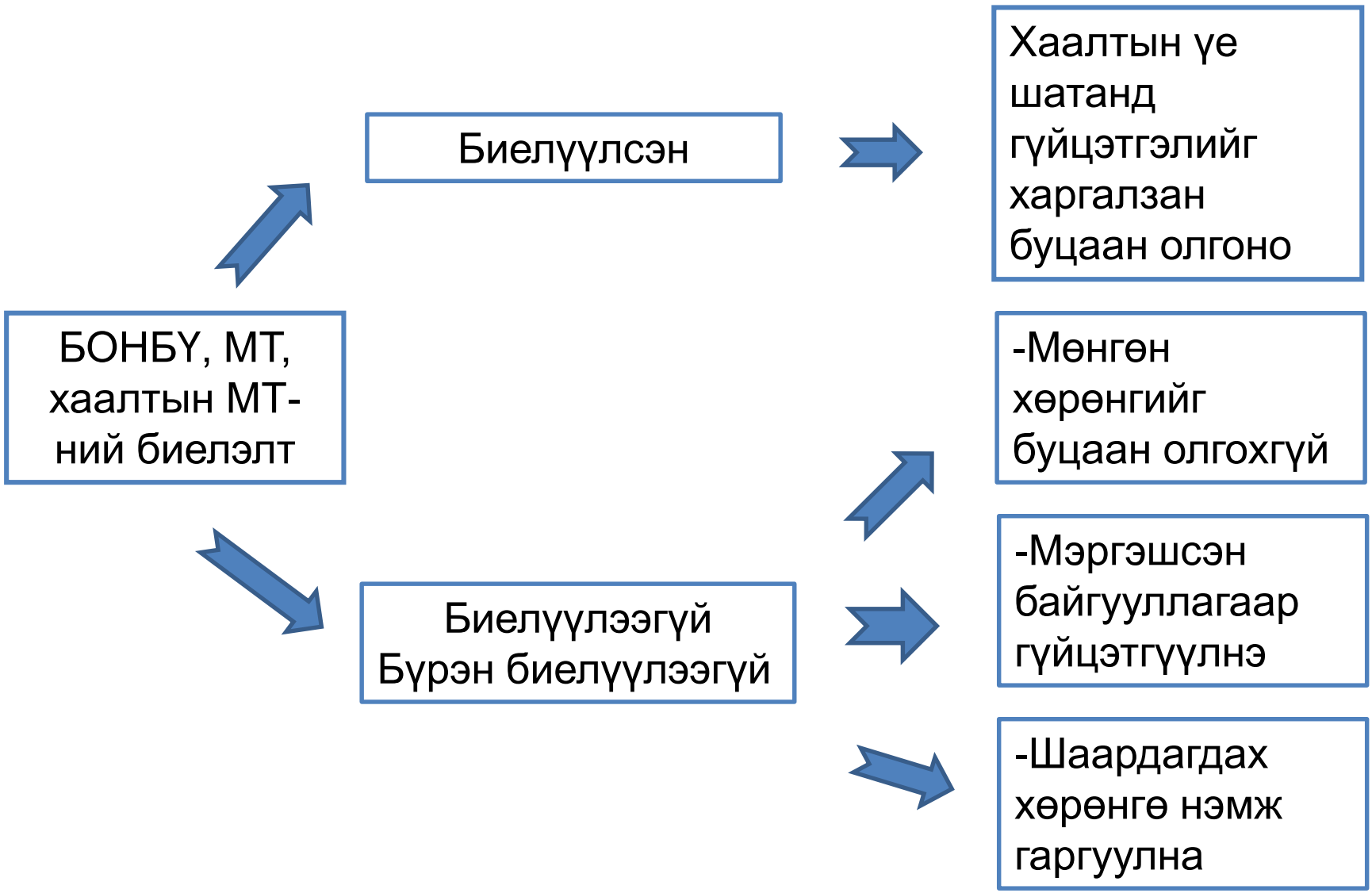
Байгаль орчны асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагын нөхөн сэргээлтийн тусгай данс	Сум, дүүргийн нөхөн сэргээлтийн тусгай данс
- БОМТ-ний хэрэгжилтийн тайлан, - БОМТ-ний хэрэгжилтийн тайланд өгсөн Комиссын дүгнэлт, - Байгаль орчны хуваарьт аудитын тайлан - Аймаг, нийслэлийн БО-ны газар болон - Засаг даргын тодорхойлолт	- БО-ны хяналтын улсын байцаагчийн дүгнэлт - БО-ны газрын дүгнэлт
Байгаль орчны асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллага	Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг даргын тамгын газар

ТУСГАЙ ДАНСНЫ ХӨРӨНГИЙН ЗАРЦУУЛАЛТ

Гүйцэтгэлийг тооцох

#	Бүрэлдэхүүн хэсгүүд	Үнэлгээ	Эзлэх хувь
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	Маш их	50
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт		
3	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт, үр дүнгийн хэлэлцүүлгийн тэмдэглэл		
4	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт		
5	Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	Их	24
6	Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт		
6	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	Дунд	16
7	Олон нийтэд тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт		
8	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	Бага	10
10	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт		
	Дүн (арифметик дундаж)		

ТУСГАЙ ДАНСНЫ ХӨРӨНГИЙН ЗАРЦУУЛАЛТ

ТУСГАЙ ДАНСНЫ ГҮЙЛГЭЭГ ТАЙЛАГНАХ

Тусгай дансны мөнгөн хөрөнгийн орлогын төвлөрүүлэлт, зарцуулалтын жилийн тайлан

- Сум, дүүргийн төрийн сангийн төлөөлөгч жил бүрийн 12 дугаар сарын 15-ны дотор Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаар хэлэлцүүлж, 12 дугаар сарын 20-ны дотор Байгаль орчны асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

- Байгаль орчны асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагын санхүүгийн асуудал хариуцсан нэгж тухайн оны 12 дугаар сард багтаан гаргана.

ТУСГАЙ ДАНСНЫ ГҮЙЛГЭЭНД ХЯНАЛТ ТАВИХ

Тусгай дансанд байршуулах баталгааны мөнгөн хөрөнгийн хэмжээг цахим хэлбэрээр олон нийтэд нээлттэй байлгана.

- Уг хөрөнгө нь байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээлт хийх ажилд хүрэлцээтэй эсэх
- Зориулалтын дагуу зарцуулж байгаа эсэх

БУСАД АСУУДАЛ

- Тусгай дансанд байршуулсан баталгааны мөнгөн хөрөнгө нь төсөл хэрэгжүүлэгчийн байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх талаар хүлээсэн үүргээс чөлөөлөгдөх үндэслэл болохгүй.

- Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх талаар хүлээсэн үүргээ биелүүлэх баталгаа болгож, тусгай дансанд байршуулсан мөнгөн хөрөнгийг энэхүү журамд зааснаас бусад зориулалтаар ашиглах, зарцуулахыг хориглоно.

Журмын 1 дүгээр хавсралт
Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний
баталгаажих нүүр хуудасны загвар

-
- Батлав. БОАЖЯ-ны Хүрээлэн буй орчин, байгалийн нөөцийн газрын дарга
- _____( )
-
- Зөвшөөрч, хэрэгжүүлэх үүрэг хүлээсэн:
- _____ХХК-ийн захирал _____
-
- _____ -ын
- (төслийн байршил, нэр)
- _____ оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө
-
-
- Хянасан:
- БОАЖЯ-ны ХБОБНГ-ын мэргэжилтэн _____
-
- Боловсруулсан:
- _____ХХК-ийн БОХ нэгжийн дарга _____
-
-
- 20 он

Журмын 2 дугаар хавсралт

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний
биелэлтийн тайлангийн нүүр хуудасны жишиг загвар

- _____ -ын
- (төслийн байршил, нэр)

- _____ оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний
- биелэлтийн тайлан
- Хянасан:
- БОАЖЯ-ны ХБОБНГ-ын мэргэжилтэн _____
- Хэрэгжилтийг гаргасан:
- _____ХХК-ийн захирал _____
- _____ХХК-ийн БОХ нэгжийн дарга _____
- 20 ___ он

ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ ДҮГНЭХ ЗАГВАР

#	Бүрэлдэхүүн хэсгүүд	Биелэлтийн хувь	Тайлбар, үндэслэл
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт		
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт		
3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт		
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт		
5	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт		
6	Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт		
7	Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт		
8	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт		
9	Олон нийтэдтайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт		
10	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт, үр дүнгийн хэлэлцүүлгийн тэмдэглэл		
	Дүн (арифметик дундаж)		

асуудлууд

- Өнгөрсөн оны тайлан байхгүй
- Дүгнэлтийн хувь 80хувиас бага
- Хугацаа алдсан
- Ашиглалт хийлгүй 2-3жил болсон
- БОНҮ-ний шаардлага хангахгүй байгаа

УУЛ УУРХАЙН АШИГЛАЛТЫН УЛМААС ЭВДЭРСЭН ГАЗРЫН ТООЛЛОГО

Хүрээлэн буй орчин, байгалийн нөөцийн удирдлагын газрын ахлах мэргэжилтэн Б.Саран

Агуулга

1. **Эвдэрсэн тооллого хийх зорилго, үндэслэл, өнөөгийн нөхцөл байдал**
2. **БОАЖ-н Сайдын 2017.03.29 өдрийн А/71 тушаал**
   - Уул уурхайн ашиглалтын улмаас эвдэрсэн газрын тооллого хийх ажлын удирдамж
3. **Тооллогын дүнг мэдээллийн санд оруулах**

Зорилго

- УИХ-ын Өргөдлийн байнгын хорооны 2016 оны 12 дугаар сарын 21-ний өдрийн “Засгийн газарт чиглэл өгөх тухай” 05 тоот тогтоол,

- Засгийн газрын 2017 оны 20 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Алт-2” үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх

2012 оны эцсийн байдлаар эвдэрсэн газрын тооллогын ажлын дүн

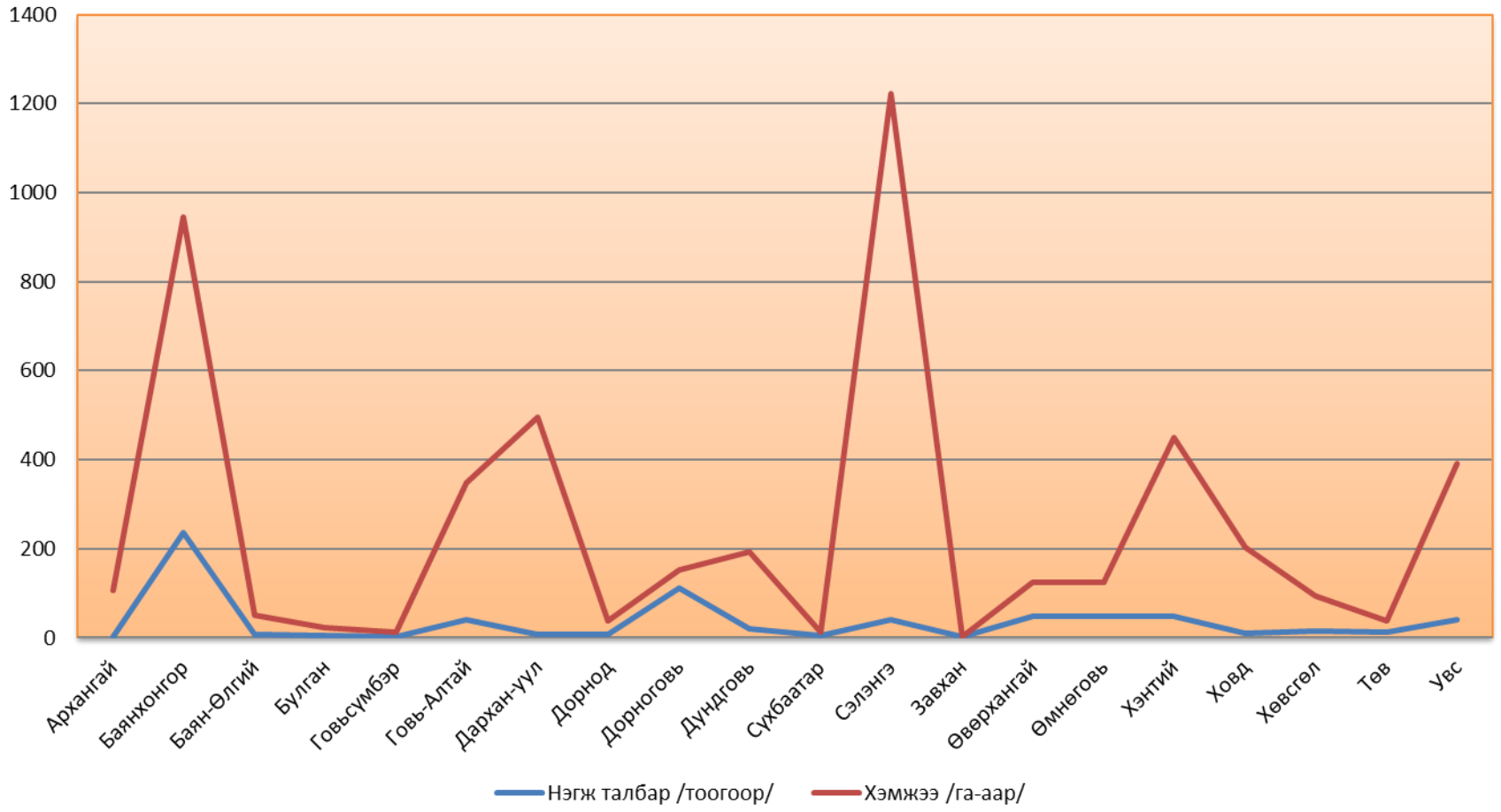
Монгол Улсын хэмжээнд нийт 20 аймгийн нутагт дэсвгэрт 699 нэгж талбар бүхий 4256 га эвдэрсэн талбай байна.

- Эдгээр эвдрэлд орсон талбайн 60 орчим хувь нь /340/ аж ахуйн нэгж байгууллагын үлдсэн нь гар аргаар ашигт малтмал олборлогчдын үйл ажиллагаанд өртсөн байна гэсэн дүгнэлт гарсан.

- Эвдрэлд орж эзэнгүй орхигдсон газрыг нөхөн сэргээхэд хамгийн багадаа буюу 1 га талбайг 25.0 сая төгрөгөөр бүрэн нөхөн сэргээхэд 80-100 тэрбум төгрөгийн зардал шаардлагатай.

Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орж орхигдсон газар га-аар (2012 оны байдлаар)

Байгаль орчинд учирч буй экологийн хохирол /2016 он/

Өвөрхангай аймаг

Архангай аймаг

Сэлэнгэ аймаг

Дархан-Уул аймаг

БОАЖ-н Сайдын 2017.03.29 өдрийн А/71 тушаал

Ажлыг удирдан зохион байгуулах байгууллага:

- Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга
- Аймаг, нийслэлийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар
- Аймаг, нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын газар

Мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөх байгууллага:

- БОАЖЯ-ны Хүрээлэн буй орчин, байгалийн нөөцийн удирдлагын газар
- МХЕГ-ын БОГУУХГазар
- УЦУОСМХ-ийн Байгаль орчны мэдээллийн сан

БОАЖ-н Сайдын 2017.03.29 өдрийн А/71 тушаал

Гүйцэтгэх байгууллага:

- Засаг даргын захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэг
- Ажлын хэсэгт БОАЖ-ын газар, ГЗББХБ-ын газар, МХГ, УЦУОШТ, сумын ЗДТГ-ын төлөөллүүд байна.
- БОАЖЯ-аас эрх авсан мэргэжлийн байгууллага

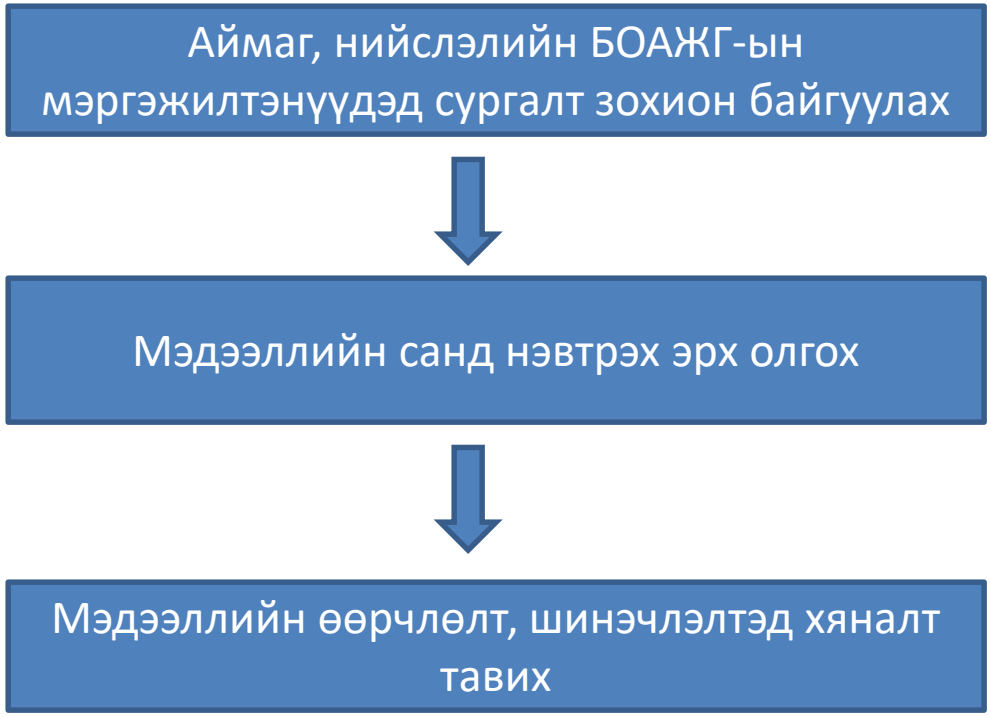
Зардал:

- Орон нутгийн төсөв
- Байгаль хамгаалах сангийн хөрөнгө
- Олон улсын төсөл, хөтөлбөрийн хөрөнгөөр

Үр дүн, цаашид авах арга хэмжээ

- Улсын хэмжээнд уул уурхайн зориулалтаар эвдэгдэж эзэнгүй орхигдсон газрын мэдээллийн сан шинэчлэгдэнэ.
- Судалгааны үр дүнд үндэслэн нөхөн сэргээлт хийх газар, зардлыг үндсэн чиглэл төсөвтөө тусган хэрэгжүүлэх боломжтой болно.

Тооллогын дүнг мэдээллийн санд оруулах

АНХААРАЛ ТАВЬСАНД БАЯРЛАЛАА

Холбоо барих хаяг: +976-266426
УБ хот Чингэлтэй дүүрэг, НҮБ-ын гудамж, Засгийн газрын II байр.
БОАЖЯ
www.mne.mn